

ساخت فیلم سینمایی اقبال لاهوری

محمد مهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام کرد که سعی دارند تا پایان امسال فیلمی مشترک با کشور پاکستان درباره اقبال لاهوری بسازند. طبق اعلام روابط عمومی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اسماعیلی در جمع خبرنگاران عنوان کرد: «بنیاد سینمایی فارابی در حال انعقاد قرارداد است و تا آخر سال یا اوایل سال آینده فیلمی درباره اقبال لاهوری ساخته می شود.» او همچنین افزود، نمی خواهند کیفیت را فدای کمیت کنند و کار باید خوب ساخته شود. محمد اقبال لاهوری یا علامه اقبال، شاعر، فیلسوف، سیاستمدار و متفکر مسلمان پاکستانی بود که اشعار زیادی به زبان های فارسی و اردو سروده است. اقبال نخستین کسی بود که ایده یک کشور مستقل را برای مسلمانان هند مطرح کرد که در نهایت منجر به ایجاد کشور پاکستان شد. اقبال در این کشور به طور رسمی «شاعر ملی» خوانده می شود.

رونمایی از آخرین ساخته گدار

«سناریوها»، یک فیلم کوتاه ۱۸ دقیقه ای است که در سال ۲۰۲۲ و یک روز قبل از درگذشت ژان لوک گدار از طریق مرگ خود خواسته در سوئیس به پایان رسید. ایسنا ضمن اعلام این خبر نوشت، این فیلم یک معرفی ۳۴ دقیقه ای از گدار ارائه خواهد کرد که ترکیبی از «تصاویر ثابت و متحرک، چیزی بین خواندن و دیدن» است که همراه با فیلم نمایش داده می شود. فیلم کوتاه «سناریوها» با تلاش فابریس آرانو و ژان پل باتیستا همکاران قدیمی گدار در بخش کلاسیک جشنواره کن ۲۰۲۴ رونمایی می شود. ژان لوک گدار، سینماگر سرشناس و از چهره های مطرح و پیشگام موج نوی سینمای فرانسه، در سال ۲۰۲۲ در ۹۱ سالگی درگذشت. این فیلمساز طی چهار دهه فعالیت سینمایی اش موفق به کسب جوایز معتبری شد که دو خرس نقره ای و یک خرس طلای جشنواره برلین، شیر طلا، جایزه هیئت داوران و شیر طلای افتخاری جشنواره ونیز از مهم ترین آن ها هستند.

تهدید باز یگر ایرلندی برای حمایت از فلسطین

نیکولا کوکلن بازیگر ۳۷ ساله «برجرتون» که خواستار آتش بس فوری برای مردم فلسطین شده است، گفت که هشدارهایی دریافت کرده مبنی بر اینکه صریح بودن او در این مورد می تواند بر حرفه اش تأثیر منفی بگذارد. مهر این خبر را اعلام کرد و نوشت که او با تأکید بر اینکه تعهدش برای کمک به دیگران قبل از شروع بازیگری وجود داشت، عنوان کرد: «برای من همیشه حمایت از همه افراد بیگناه مهم بوده است. شاید خیلی ساده به نظر برسد، اما من فکر می کنم باید به موقعیت ها نگاه کرد و فکر کرد که مهم نیست اهل کجا یا چه کسانی هستند، باید از آن ها حمایت کنیم.» طبق گفته او به این بازیگر ایرلندی می گویند که «دیگر کار نخواهی کرد»، اما از جایی که نمی خواهد هیچ بی گناهی رنج بکشد، نگران این واکنش ها نیست. این بازیگر تصریح کرد: «باید تلاش کنیم تا بفهمیم جقدر برای یهودیان هم ناراحت کننده و وحشتناک است که این همه مردم بی گناه در فلسطین کشته می شوند.»

اندیشه سیاسی

امیر رضائی پناه مدرس دانشگاه و کارشناس مسائل اسرائیل

بر مبنای الهیات یهودی، یهوه (Yahweh) تنها خداوند یهود و آفریدگار جهان است. یهوه از همان آغاز جهان به عنوان تنها خداوند پذیرفته شده و بنی اسرائیل را در طول تاریخ مورد لطف و رحمت خویش قرار داده است. یهوه به عنوان اسم خاص در انبیا کتاب مقدس وجود داشته و خطاب مردم بهمنزله «مردمان یهوه» تنها نمونه و قالب دوران پیش از سلطنت است. سه مکانیسم به ایجاد مردمان و قوم برگزیده می انجامد: گفتن های نژادگرایانه و مبتنی بر عنصر قومیت و نژاد، ایدئولوژی های تبارشناختی و ابداع آیین ها، مناسک و پراکتیس های دینی. کتاب مقدس معنای دقیقی نه برای قوم برگزیده ارائه می کند، نه سرزمین موعود. در فصل دوازدهم کتاب پیدایش، خداوند به ابراهیم می گوید که قوم او قوم برگزیده خواهد بود. اگر برداشت مبتنی بر کتاب مقدس را بپذیریم، تاریخ کشور یهودباستان با گروه هایی از خانواده ها و خاندان های عبری آغاز می شود که از نسل ابراهیم هستند. توسعه آنان به عنوان اجتماعی سیاسی در صحرای آغاز شد؛ هنگامی که حضرت موسی آنان را از بردگی مصری ها رهایی بخشید. اینکه نخستین اسکان شان در کدام مکان بوده نیز در کتاب مقدس با ابهام بیان شده است. کتاب مقدس به این مردمان وعده برگزیده و برتر بودن می دهد و سرزمینی برایشان وعده داده شده که مطلوب شان است: آن ها خاری در چشم دشمنان خود هستند. یکی از پروتکل ها و مؤلفه های مورد تأکید بنیانگذاران صهیون این بود که خداوند به ما، مردمان برگزیده، موهبت پراکتیکی و آوارگی را بخشیده است. پیش از برآمدن صهیونیسم به عنوان یک ایدئولوژی ناسیونالیستی. قوم گرا، عموم یهودیان بر این باور بودند که بازگشت گروهی و دسته جمعی به سرزمین مقدس و ارض موعود (و استقرار حاکمیت یهودی در آن سرزمین) نه ممکن است و نه پیش از ظهور موعود جواز آن را دارند. در این مفهوم، صهیونیسم چالشی رادیکال برای الهیات یهودی موجود بود و دهها طول کشید. تا حدودی به دلیل هولوکاست و وقایع ۱۹۴۸ و ۱۹۶۷ که بخشی از یهودیان

برای زعمای صهیونیسم آنچه اصالت داشته و دارد، قوم یهود (ملت دولت اسرائیلی و امت یهودی) بوده و نه الزاماً دین و شریعت یهودی؛ آنان شورشی از جنس سوژه، فاعل شناسا و کارگزار را علیه ساختار سنتی الهیات سیاسی یهود و اندیشه کابالا سامان داده اند که شاید به نوعی در شرایط حاضر منطق رفتاری اسرائیل را نیز صورت بندی و بازنمایی می کند

دیدگاه موعودگرایانه صهیونیسم را محل اعتبار قلمداد میکنند.

خاستگاه های صهیونیسم

والدین صهیونیسم الزاماً نه یهودیت بود و نه سنت، بلکه برآمده از خوانش موعودگرایانه از ضدسامی گری و ناسیونالیسم بود. آرمان های انقلاب فرانسه آهسته آهسته در اروپا گسترش یافته و سرانجام به آغاز هاسکالا یا هسکالا یا روشنگری یهودی منتهی شد. این امر به شکافی همیشگی در جهان یهودی انجامید؛ شکاف میان آن هایی که دیدگاهی هلاخیک (Halachic) یا دینی از هویت شان اتخاذ کرده اند و آن هایی که تا حدودی نگاه نژادی را بر گرفته و مردم یهود را یک ملت تلقی کردند. این امر با موج برنامه ها و خدادهایی در اروپای شرقی همراه بود که موجب شد شمار فراوانی از یهودیان از آنجا مهاجرت کنند؛ بیشترشان در آمریکا جذب شدند و برخی فلسطین را برگزیدند. نیروی محرک این حرکت جنبش هوآوی صهیون (Hovevei Zion) بود؛ جنبشی که از سال ۱۸۸۲ آغاز شد تا هویتی عبری را به عنوان یک هویت متمایز از دین یهود، توسعه بخشد. افزون بر این، بسیاری از رهبران اولیه صهیونیسم سکولار و حتی آنتیست (atheists) بودند. با وجود این به رغم تلاش های آشکارشان در جدا کردن صهیونیسم از ریشه های دینی یهودی اش، این امر گریز ناپذیر بود که دو مؤلفه هویت برای مدت زیادی در عمل جدای از هم باقی نمی ماندند.

رهبران یهودی، در تقویت هدف خود. جدایی کامل جوامع عرب و یهودی. به شکل فرابندهای دین و قومیت را به عنوان نشانگرهایی جدایه کار بردند. در حالی که یهودیت تاریخی نمایانگر گسترده توجیه حقوق مهاجران یهودی در سکونت و حاکمیت در فلسطین پیش از ۱۹۴۸ بود با این وجود مجموعه مشخصی از مباحث تئولوژیک در جهت توجیه سلب مالکیت اجباری زمین وجود ندارد. صهیونیسم به مثابه جنبشی استعماری با معرفت شناسی دینی. نژادی از ایدئولوژی و پراکتیسی ساخته شده که از راه این ایستمولوژی خود جهان اطراف را درک می کند. صهیونیسم بر این تأکید داشته که چیزی جز جنبش آزادی ملی یهودی (Jewish national liberation movement) یا (هیافتی موعودگرایانه نیست که حتی می توان آن را ضد استعماری نیز تلقی کرد.

تأثیر صهیونیسم بر مردم فلسطین در صدسال گذشته این موارد را شامل می شود: خروج اکثریت فلسطینی ها از سرزمین و خانه خود، ممانعت از بازگشت آنان، مصادره اموال برای مصارف انحصاری یهودیان، تحمیل نظام نفاق میان فلسطینیانی که از سال ۱۹۴۸ تا ۱۹۶۶ در اسرائیل ماندند و از آن هنگام مقید به نظام شهروندی برتری دهنده نژاد یهود، به خصوص پس از تصویب قانون ملت یهود در سال ۲۰۱۸، شدند؛ اشغال نظامی و نظام مبتنی بر تبعیض نژادی تحمیل شده بر کرانه باختری و نوار غزه و مردمان شان در طول چند دهه گذشته و همین طور استعماری سازی پیوسته این مناطق اشغالی.

صهیونیست هایی که در فلسطین مشغول اقدام تاریخی اسکان ده ها هزار مهاجر و پناهنده یهودی بودند، عموماً نگران این نبودند که عرب های فلسطین چه واکنشی به رشد ییشوو (ساکنان یهودی در این سرزمین پیش از استقرار دولت اسرائیل) نشان می دهند. یهودیت فلسطینی به این باور متوسل می شد که توسعه یهودی فلسطین، عرب ها و یهودیان را تقویت می کند و این که جمعیت شایان توجهی از عرب ها با اردوگاه صهیونیستی پیوند می خورد. تنودور هر نسل از جمله نخستین صهیونیست هایی بود که این موضع را مفصل بندی کرده و نسل های پس از آن به شکلی مذهبی این موضع را تبیین و پیاده کردند. اعتراض های گسترده اعراب علیه صهیونیست ها از جمله شورش های ضد یهودی که در چندین شهر فلسطینی در سال های ۱۹۲۰ و ۱۹۲۹ و به کرات پس از آن به ویژه در چارچوب انتفاضه های متعدد و وقایعی همچون طوفان الاقصی رخ داد، باور صهیونیست ها به صلح را از راه پیشرفت اقتصادی تحت تأثیر قرار نداد اما موجب شد تا یهودیان آرمان گرایی خود را با میزان بالایی از عملگرایی بیامیزند.

الهیات سیاسی فاجعه

الهیات سیاسی یهودی، اساساً نظریه فاجعه و بسالی ناگهانی (Catastrophe Theory) است که پیش از هر چیزی بر عنصر انقلابی و در گذار از هر حال تاریخی به آینده موعودگرایانه تأکید دارد. رهایی، نجات و رستگاری از چشم انداز یهودیت، نه تنها به نیاز به رهایی برای روح بشری اشاره دارد بلکه بر وضعیت زهاشده جهان به صورت کلی نیز دلالت دارد. یهودیت در عموم نمودها و صورت های خود همواره مفهومی از رهایی را به عنوان رویدادی حفظ کرده که عموماً در عرصه تاریخ و در اجتماع شکل می گیرد. این رویدادی است که در جهان مشهود رخ داده و جدای از پیدایی مشهود نمی تواند درک شود. این ایده که رهایی باید به مثابه رویدادی تلقی شود که لیبرال سازی سیاسی و اجتماعی را به ارمغان می آورد و در جهان مشهود رخ می دهد، پایه امروز به بیعت موعودگرایی یهودی تعلق دارد. ماکس وبر می گوید، این قدرت پیشگویی

یهوه، رهایی و دولت یهود در صهیونیسم قومیت اصالت دارد نه شریعت

مومنانی خدا ترس

روایتی از بنیادگرایی دینی هاردیم ها

احسان حمیدی زاده عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز

در فرهنگ اقتصادی، اجتماعی و تکنولوژیکی اسرائیل ادغام شده و از حضور مذهب در جامعه و سیاست اسرائیل ابراز خشم کرده اند. گروه دیگر آن ها هاردیم نامیده می شوند که به عنوان جمعیت الترا-رتدوکس یهودی اسرائیل شناخته می شوند. هاردیم نماینده قوی ترین حضور مذهبی یهودیان اسرائیل است و به معنای واقعی کلمه کسانی اند که به سخنان خدا لرزیدند. جامعه هاردیم شامل مجموعه ای از جوامع و جریانات الترا-رتدوکس در یهودیت است که با رعایت دقیق احکام دینی و محافظه کاری فرهنگی مشخص می شود. جامعه هاردیم به طور کلی به سه گروه اصلی تقسیم می شود: حسیدیم (Hassidim)، میسناگدیم (Misnagdim) (هر دو اشکنازی) (Ashkenazi) و سپهاردیم (Sephardim) (میظاهیم) (Mizrahim). اطلاعات دقیقی درباره تعداد افراد متعلق به هر گروه وجود ندارد اما تصور می شود آنها کموبیش از نظر اندازه برابر باشند. علاوه بر این گروه های اصلی، تعدادی جناح های کوچکتر نیز وجود دارد. همچنین گروه های اصلی خود شامل زیرگروه های قابل مشاهده هستند. این گروه های بی شمار از نظر ظاهر،

رهبر، مدارس و در بعضی مواقع جهان بینی از یکدیگر متمایز می شوند. به رغم اختلافات بین آنها، این گروه ها صفات مشترکی دارند که شامل: مطالعه تورات و خدمت به خدا، تسلیم کامل به اقتدار رتانی، تأکید جدی بر خانواده و تربیت و آموزش فرزندان؛ کنترل همه جانبه آداب و رسوم اجتماعی، جدایی فرهنگی (همانطور که در لباس منعکس می شود)، زبان و نوع نگرش نسبت به دیگران و همچنین مناطق جغرافیایی مجزا از محل زندگی دیگران می شود. هاردیم ها به عنوان گروه اقلیت در اسرائیل یهودی، با نهاد های دولتی و اسرائیلی های غیر مذهبی روابط پیچیده و غالباً پر تنش دارند. آن ها از شیوه زندگی سنتی خود محافظت می کنند و قصد دارند از مدرنیته و دستاوردهای تکنولوژیکی آن فاصله بگیرند، چرا که آن ها را تهدید اخلاقی می دانند. یهودیان هاردیم شبیه سایر اقلیت ها و فرقه های مذهبی هستند که قصد دارند تفاوت های آشکاری با سایر گروه ها از نظر ظاهر و شیوه زندگی داشته باشند. برای آنها، قانون یهودی یا هالاخا (Halakha)، یک نظام حقوقی بیسامردن است که از تورات ساخته شده است و سبک زندگی و جهان بینی آن ها را کنترل می کند. آنها مخالفت شدیدی با سبک زندگی اسرائیلی ها دارند. در حالی که اسرائیلی های سکولار احساس می کنند دین باید کمترین حضور را در زندگی روزمره داشته باشد، هاردیم ها باور دارند که دین باید کاملاً زندگی همه را در بر بگیرد. هاردیم ها گرچه درصد اندکی از اسرائیلی ها را تشکیل می دهند، اما بر جمعیت و دولت اسرائیل کنترل فوق العاده ای دارند. آنها در سیاست های داخلی اسرائیل به نفع خود در زمینه هایی مانند تحصیلات، مسائل مربوط به وضعیت